

Nieuwe Arbowet van kracht

Sinds 1 januari 2007 is de nieuwe Arbeidsomstandighedenwet van kracht. De overheid schrijft daarin niet meer – zoals in het verleden gebruikelijk was – tot in detail voor met welke middelen het vereiste veiligheidsniveau bereikt moet worden. In de nieuwe wet staan voornamelijk doelvoorschriften, die per sector nader worden ingevuld door werkgevers- en werknemersorganisaties. Een overzicht van de belangrijkste wijzigingen en de gevolgen voor de dakenbranche.

Jos van der Borgt, SBD

De doelvoorschriften in de nieuwe Arbowet betreffen het te bereiken beschermingsniveau van de werknemer. Deze worden zo concreet mogelijk beschreven in Arbowet, Arbobesluit en Arboregeling. Bijvoorbeeld het nemen van maatregelen bij valgevaar vanaf 2,5 meter, het voorschrift dat het geluidsniveau op de arbeidsplaats niet hoger mag zijn dan 85 decibel en een tilnorm van 25 kilo per persoon. Hoe dit beschermingsniveau wordt bereikt, dienen de betreffende werkgevers- en werknemersorganisaties per sector te regelen.

Arbocatalogus

De nieuwe aanpak moet leiden tot meer maatwerk: het overleg tussen werkgevers en werknemers moet namelijk leiden tot het opstellen van sectorspecifieke arbocatalogi, waarin technieken en methoden, goede praktijken, normen en praktische handleidingen worden opgenomen. Op deze manier krijgen werkgevers meer vrijheid bij het regelen van de arbeidsomstandigheden: zij kunnen

bepalen op welke manier en met welke middelen zij willen voldoen aan de doelvoorschriften. Deze Arbocatalogus hoeft niet 'van de grond af' te worden opgebouwd. Bestaand materiaal kan worden ingezet om de catalogus samen te stellen. De CAO-partijen van de BIKUDAK-branche hebben de intentie uitgesproken om de afspraken en maatregelen uit het A-blad Platte daken in de loop van 2007 te vertalen naar een arbocatalogus BIKUDAK.

Arbeidsinspectie

De Arbeidsinspectie zal bij haar controles de Arbocatalogi als uitgangspunt nemen. Tot het moment dat die verschijnen, mag worden teruggevallen op de nu geldende beleidsregels. Zodra de werkgevers en werknemers uit de BIKUDAK-branche een positief getoetste arbocatalogus hebben opgesteld, worden de beleidsregels voor die sector ingetrokken. Drie jaar na de inwerkingtreding van het wetsvoorstel worden alle arbobeleidsregels ingetrokken. De Arbeidsinspectie ont-

wikkelt momenteel een uitgebreide serie brochures voor specifieke branches. In de brochures staat informatie over welke verplichtingen de werkgever heeft en hoe een bedrijfsinspectie verloopt. Ook zijn de belangrijkste arborisico's in de branche uitgewerkt. Hiermee kunnen werkgevers zich op een inspectie voorbereiden. Bij SBD kan de AI Brochure 2006 worden opgevraagd. Arbovoorklaren zijn beschikbaar voor advies, gericht op de eisen van de Arbeidsinspectie. Bij misstanden treedt de AI hard op: de maximale boetes die opgelegd kunnen worden, worden verdubbeld.

Wijzigingen

Er zijn een aantal opvallende wijzigingen in de nieuwe wet.

- Het arbeidsomstandigheden-spreekuur als verplichte taak van de arbodienst vervalt. Het organiseren van een spreekuur is in beginsel een zaak tussen werkgever en werknemers. Zij kunnen hier zelf vorm aan geven. In de nieuwe CAO BIKUDAK is evenmin een

verplichting inzake spreekuur of contract met een Arbodienst opgenomen. Bij afwezigheid van een contract met een gecertificeerde Arbodienst dienen dakbedekkingsbedrijven altijd te voorzien in de aanstelling van een preventiemedewerker. Een en ander is geregeld in artikel 15 van de CAO en artikel 13 van de Arbowet.

- Werknemers krijgen toegang tot een arbeidsdeskundige. Dit kan een deskundige zijn van de Arbodienst, zoals een bedrijfsarts of een arbeidshygiënist, maar ook een preventiemedewerker. Via SBD en Arbouw is veel informatie reeds toegankelijk.
- In organisaties met maximaal 25 werknemers mag de werkgever zelf als preventiemedewerker optreden. In de huidige wet mag dat alleen in een bedrijf met niet meer dan 15 werknemers. Voor de BIKUDAK-branche heeft SBD een functieprofiel opgesteld voor de preventiemedewerker.
- De werkgever en de ondernemingsraad of de personeelsvertegenwoordiging moeten actief overleggen.
- Als een RI&E-instrument is afgesproken in de CAO en getoetst is door een deskundige, is voor een met dat RI&E-instrument gemaakt document geen toets meer nodig bij bedrijven met in de regel 25 werknemers (was 10 werknemers). Voor de BIKUDAK-branche is hier de Branche-RI&E van VEBIDAK van toepassing.
- Nieuw in de wet is het fenomeen psychosociale arbeidsbelasting (PSA). Denk hierbij aan stress veroorzakende factoren als seksuele intimidatie, agressie, geweld, pesten en werkdruk. Werkgevers worden verplicht om aandacht te besteden aan deze onderwerpen in de RI&E en het Plan van Aanpak.

Knelpunten valgevaar

Wanneer we specifiek kijken naar valgevaar bij werken op hoogte, dan kunnen we constateren dat er de afgelopen jaren door ondernemers en brancheorganisaties fors is geïnvesteerd in scholing, voorlichting en hulpmiddelen. Toch bestaan er nog enkele knelpunten die de branche zorgen baren, en wel om twee redenen. Ten eerste is dat het risico op oneerlijke concurrentie. Uit recent onderzoek van Regioplan in opdracht van het ministerie van SZW blijkt dat circa 60% van de glazenwassers- en dakbedekkingsbedrijven vindt dat je eigenlijk een dief van je eigen portemonnee bent als je je houdt aan de regelgeving voor werken op hoogte. Wie de regelgeving echt naleeft, prijst zich uit de markt, is de algemene opvatting. Doordat er onvoldoende toezicht is, is de pakkans gering, en concurreren sommige ondernemers aldus op de kosten voor veiligheid.

Een tweede reden van zorg ligt op het gebied van structurele, preventieve maatregelen om het onderhoud aan gebouwen veiliger te maken. De Arbowet richt zich met name op de verantwoordelijkheden van werkgevers, werknemer en zzp'ers. De verplichtingen van de opdrachtgever, de gebouweigenaar en de gebouwbeheerder blijven buiten beschouwing. Het Arbobesluit bepaalt enkel dat een gebouw zó ontworpen moet zijn dat er later op veilige wijze onderhoud gepleegd kan worden. Dit artikel richt zich echter primair op het bouwproces, niet op het latere onderhoud van bestaande gebouwen. Ook het Bouwbesluit bevat wettelijke eisen aan ontwikkelaars en beheerders ten aanzien van arbeidsomstandigheden voor het bouwen en het gebruik van een gebouw. Het geeft echter onvoldoende aanwijzingen om degenen die met het externe onderhoud van een gebouw zijn belast, een veilige werkomgeving te bieden.

Verantwoordelijkheden

Het zou verstandig zijn als de verantwoordelijkheden van ontwikkelaars, gebouweigenaren en beheerders inzake preventieve maatregelen en

voorzieningen voor veilig werken aan of op gebouwen in de wet geregeld zou worden. Dit zou bijvoorbeeld in de nieuwe arboregelgeving (het Arbobesluit) of in het Bouwbesluit vastgelegd moeten worden. Aanpassing van het Bouwbesluit pakt de onveiligheid bij de bron aan. Dat verdient dan ook de voorkeur. Dit voorkomt dat een gebouw om arboteknische redenen niet of slechts tegen hoge kosten kan worden onderhouden, en zou het onderhoud op den duur bovendien goedkoper maken omdat dan niet telkens opnieuw een hoogwerker of steiger hoeft te worden ingezet. Bovendien kan op deze manier worden voorkomen dat er op de (on)veiligheid van werknemers geconcurrereerd wordt.

Met deze kanttekeningen wordt duidelijk dat er ondanks de invoering van de nieuwe Arbowet nog wel wat te wensen overblijft. Voorlopig zullen de werkgevers- en werknemers(organisaties) in de branche druk bezig zijn met het opstellen van de Arbocatalogi, maar daarbij zal ook gelobbyd blijven worden voor verdere verbeteringen op het gebied van veilig werken op hoogte. In dat kader heeft SBD onlangs samen met het HBA (Hoofd Bedrijfschap Ambachten) en de OSB (Ondernemersorganisatie Schoonmaak- en Bedrijfsdiensten) de werkgroep Preventie Valgevaar opgericht. Het doel van de werkgroep is het stimuleren van de verantwoordelijkheid van gebouweigenaren voor het nemen van maatregelen. Hiertoe vindt onder meer overleg plaats met de Ministeries van VROM en SZW.

Zie voor informatie over de nieuwe Arbowet: www.arbonieuwestijl.nl